Sūzenas Sontāgas CAMP KINO

Izstādes ietvaros 14 mākslinieki, kuratori, teorētiķi un citu saistīto profesiju domātāji no Latvijas tika aicināti pievērsties amerikāņu publicistes Sūzenas Sontāgas aktualizētā termina *camp* izvērsumam un, caur autores esejā "Piezīmes par *camp*" ("Notes on Camp", 1964) uzskaitītajām tā izpausmēm kino valodā, izvēlēties savu "kempisko" filmu pāri.

Programmā iekļautas arī filmas, kuras Sūzena Sontāga min dažās no esejas 58 numurētajām rindkopām, cenšoties aptvert *camp* termina nozīmi, sniedzot piemērus no literatūras, mūzikas un mākslas, kā arī aprakstot cilvēkus (piemēram, Grētu Grabo), kuru personības iemieso *camp* aspektus. Attiecīgās rindkopas angļu valodā ir lasāmas šajā kino programmā.

Ekspozīcija iekārtota kā privāts, mazs kamerkino 28 dienu garumā un organizēta pēc ASV filmu industrijas 20. gadsimta 1930. gadu fenomena – mazformāta kinoteātra principa (*double bill*), kad par vienas kino biļetes cenu apmeklētājiem tika piedāvāts noskatīties uzreiz divas filmas. Šo filmu pāru ierastās kombinācijas tika variētas pēc šādiem iespējamiem principiem – pilnmetrāžas filma un īsfilma vai arī pilnmetrāžas mākslas kino, kam sekoja (vai – ko ievadīja) B kategorijas (jeb "ekstrēmi eksperimentāla") filma.

SASTĀDIJUŠAS – EGIJA INZULE un ZANE ONCKULE

PROGRAMMA

– Pirmā nedēļa (1.–3. jūlijs) –

Piektdiena 01.07.

19:00 Kinožurnāls PADOMJU LATVIJA Nr.10/11

1953 – 17 min

20:00 FASTER, PUSSYCAT! KILL! KILL!

Režisors: Russ Meyer
Lomās: Tura Satana, Haji, Lori Williams, Susan Bernard
ASV – 1965 – 83 min

Ekspluatācijas (Exploitation) klasika padomju un rietumu gaumē

Viena no latviešu tautas lielākajām traumām 1950. gados – sēras par visu tēva Staļina nāvi – mūsdienās šķiet kā traģikomisks farss, kura uzdevums ir masu psihozes propaganda. Turpretim Rass Meijers apzīmēja padomju sievietes seksa simbolu – à la čekisti-dominantriksu – 1960. gadu patriarhālās Amerikas realitātē, kur tā bija spiesta ar dūrēm cīnīties par savām sociālām tiesībām. Divas dažādas ekspluatācijas (sēru un seksa) klasikas, taču mēdz teikt, ka no nāves līdz seksam ir tikai viens solis.

ARNIS BALČUS

Sestdiena 02.07.

14:00 ULIISSES

Režisors: Werner Nekes
Piedalās: Bernd Upnmoor, Birger Bustorff, Dore 0., Herbert Jeschke, Volker Bertzky, Gisela Schanzenbach. Astrid Nicklaus, Werner Nekes
Mūzika: Anthony Moore, Helge Schneider, mūziķi no Liverpūles Zinātniskās Fantastikas Teātra
Lomās: VA Wölfl, Tabea Bloomenschein, Russel Denton.
Vācija – 1982 – 94 min

16:00 NĚCO Z ALENKY (Alice)

Režisors: Jan Švankmajer
Lomās: Kristýna Kohoutová
Čehoslovākija, Šveice, Apvienotās Karaļvalstis, Rietumvācija – 1988 – 85 min

Dažas piezīmes par atmiņu un izvēli

No sarunas ar Zani Onckuli atmiņā palicis, ka komentāram par filmu izvēli ir jābūt īsam – četrām rindkopām. Formāli nosacījumi ir pat patīkami, jo liedz aizplūst nepatvaļīgās atmiņas plašumos, kur to varētu aizvilināt kāda kinematogrāfiska cepuma *madeleine* garša. Šeit tad arī sākas pirmā rindkopa, kas būs ne tik daudz par filmām, kā par pašu komentāru. Attiecībā uz filmām – pat vairāk nekā uz literatūru – man spēkā ir Borhesa princips, ka pienāk laiks, kad jāpārlasa (lasi: vēlreiz jānoskatās) jau redzētās filmas. Atmiņa uzmeklē iespaidus, kas palikuši no pirmo "Arsenālu" *underground* kino skatēm Beikerstrītā (vai *Cvetočnaja uļica* – tiem, kam labāk patīk filma par Štirlicu), kur toreiz atradās Kinoamatieru biedrības mazā kinozālīte. Līdz ar to teksts daļēji parodē (tikai daļēji – otra daļa ir zināma pašparodija) pirmo "Arsenāla" katalogu filmu anotācijas, kas bieži vien ir tik impresionistiskas, ka ar to palīdzību tālaika vizuālos iespaidus nav iespējams savienot ar kādas filmas nosaukumu vai režisora vārdu.

Manai izvēlei ir svarīgas filmas, no kurām atteicos, vispirms jau – Lukīno Viskonti "Ģimenes portrets interjerā" (oriģinālais nosaukums itāļu valodā: "Gruppo di famiglia in un interno", angļu valodā – "Conversation Piece", 1974), kur svarīgs bija viens kadrs, kad profesors un Konrāds klausās plati, manā atmiņā – Mocarta āriju, bet scenārijā minēta frāze "dievinu (Rihardu – *J. T.*) Štrausu". Piebildīšu, ka tādi cilvēki kā Viskonti, nesaka: "Rihards Štrauss", bet vienkārši "Štrauss"… Konrāds pagriež skaļāk atskaņotāju: "Tā labāk, vai nav tiesa?" (Tulkoju, izmantojot scenāriju krievu valodā.) Šī frāze, kas vairumam paslīd garām nemanīta, šķiet, vienā īsā kinematogrāfiskā žestā fiksē divu pasauļu atšķirību precīzāk nekā politiski filozofisks traktāts. Otrā atteikšanās bija no amerikāņa Stena Brekidža 25 minūšu īsfilmas "Prelūdija Suns Zvaigzne Cilvēks" (rakstu nosaukumu, kā tas ir "Arsenāla" katalogā, varbūt pareizāk būtu: "Suns Zvaigzne Cilvēks: Prelūdija", 1961. gads), kuras vizuālais risinājums bija atstājis nospiedumu manā apziņā un šķita savienojams ar profesora dzīvokļa interjeru. Jāsaka, ka šī iespaida avotu identificēju ar interneta palīdzību – *Ubuweb* var noskatīties Brekidža filmas kopiju.

FREAKS, 1939

Citu atteikšanās pāri – jau "silts", jau tuvāk izvēlei – veido divas vācu režisores Dores O. (īstajā uzvārdā Oberloskamp) filmas – "Kaldalons" (1971) un "Ciklops" (1984), katra attiecīgi 45 un 37 minūtes gara. Arī tās bija atstājušas vizuālu nospiedumu manā apziņā, kas kopā ar vēl dažiem citiem veidojis pamatus izpratnei par kino valodu jeb, citiem vārdiem sakot, kino gramatikas kārtulām. Tas ir bijis arī kritērijs kino vērtējumam, un jāsaka, ka vairums "lielo" filmu, arī to, kuras uzņem slavenākie režisori, tikai daļēji aizsniedz šo "augsto latiņu". (Skaidrs – kurš gan skatītos tīru kino valodu, ja tā nebūtu atšķaidīta ar teātra, reklāmas, mūsdienās – interneta, utt. vizuālo mērci.) Piebildīšu, ka apsvēru domu vienu Dores O. filmu aizvietot ar Grīnveja "Vertical Features Remake" (1978), ko varētu mēģināt tulkot kā "Vertikālo priekšmetu rekonstrukcija". Lai gan man patīk atkārtoti vērot slīcināšanu, izteiktu skaitļos (esmu beidzis vidusskolu ar matemātikas novirzienu), tomēr šī agrīnā, tikai 43 minūtes garā filmiņa izmantojama kā borhesisks arguments, analizējot mākslas darba nozīmi. (Atzīšos, ka tomēr tik labi filmu neatceros – vēl viens iemesls to vēlreiz noskatīties –, tāpēc biežāk izmantoju Borhesa literārās konstrukcijas.)

Palikusi pēdējā rindkopa, kurā kaut kas jāpasaka par savu izvēli – Vernera Nekesa "Ulisu" (1983) un Jana Švankmaijera "Alisi" (čehu valodā – "Něco z Alenky", 1988). Abas ir balstītas uz literāriem avotiem ("Ulisa" gadījumā bez Homēra un Džoisa tas ir vēl kāds mazāk zināms dramaturgs Neils Orams), abas ir vairāk nekā stundu garas pilnmetrāžas filmas, nevis īsi, eksperimentāli kino gabaliņi, tāpēc salīdzinājumam dažām filmām esmu nosaucis iespējamās kino pieredzes minūtes. Vēl viena piebilde – Dore O. sākumā ir strādājusi pie Nekesa, tāpēc lietoju apzīmējumu "jau siltāks". Īstenībā gribēju vēlreiz redzēt dažādu literāro avotu iespaidoto Nekesa darbu, kur avangardisks izteiksmes veids skatītājam tiek "uzstiepts" neparasti ilgi (pārbaudīt vēlreiz, kā tas darbojas). Švankmaijera pazīstamais darbs domāts vienkāršam kinopriekam, kas gan līdzīgi kā "Uliss" ir savienots ar intelektuāli izsmalcinātu dažādu atsauču konstruēšanu iespējamo pasauļu telpā. "Neiespējams teikums," – teiktu mans draugs Vasīlijs Voronovs; ar to arī beigšu.

JĀNIS TAURENS

Svētdiena 03.07.

12:00 LES VAMPIRES

Režisors: Louis Feuillade
Lomās: Musidora, Édouard Mathé, Marcel Lévesque, Jean Aymé, Fernand Herrmann, Stacia Napierkowska
Francija – 1915 – 399 min

6. THERE IS A SENSE IN WHICH IT IS CORRECT TO SAY: "It's too good to be Camp." Or "too important," not marginal enough. (More on this later.) Thus, the personality and many of the works of Jean Cocteau are Camp, but not those of André Gide; the operas of Richard Strauss, but not those of Wagner; concoctions of Tin Pan Alley and Liverpool, but not jazz. Many examples of Camp are things which, from a "serious" point of view, are either bad art or kitsch. Not all, though. Not only is Camp necessarily bad art, but some art which can be approached as Camp (example: the major films of Louis Feuillade) merits the most serious admiration and study.

4. RANDOM EXAMPLES OF ITEMS WHICH ARE PART OF THE CANON OF CAMP:
Zuleika Dobson
Tiffany lamps
Scopitone films
"The Brown Derby" restaurant on Sunset Boulevard in LA
"The Enquirer", headlines and stories
Aubrey Beardsley drawings
"Swan Lake"
Bellini's operas
Visconti's direction of "Salome" and "'Tis Pity She's a Whore"
Certain turn-of-the-century picture postcards
Shoedsack's "King Kong"
the Cuban pop singer La Lupe
Lynn Ward's novel in woodcuts, "God's Man"
the old Flash Gordon comics
women's clothes of the twenties (feather boas, fringed and beaded dresses, etc.)
the novels of Ronald Firbank and Ivy Compton-Burnett
stag movies seen without lust

THE WIZARD OF OZ, 1932

Trešdiena 06.07.

14:00 Scopitones:
Sonny King: "I Cried For You"
Kessler Sisters: "Quando Quando"
Julie London: "Daddy"
Joi Lansing: "Web of Love"

15:00 BODY DOUBLE

Režisors: Brian De Palma
Lomās: Craig Wasson, Melanie Griffith, Gregg Henry, Dennis Franz, Deborah Shelton
ASV – 1984 – 114 min

17:00 KING KONG

Režisors: Ernest B. Schoedsack
Lomās: Fay Wray, Robert Armstrong, Bruce Cabot, Frank Reicher, Voctor Wong, Nobele Johnson, Steve Clemento, Sam Hardy
ASV – 1933 – 96 min

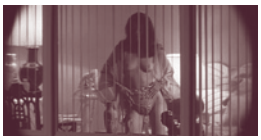

BODY DOUBLE, 1984

Ceturtdiena 07.07.

15:00 THE WIZARD OF OZ

Režisors: Victor Fleming
Lomās: Wallace Ford, Leila Hyams, Olga Baclanova, Henry Victor, Harry Earles
ASV – 1932 – 90 min

17:00 FREAKS

Režisors: Tod Browning
Lomās: Judy Garland, Frank Morgan, Ray Bolger, Bert Lahr, Jack Haley u.c.
ASV – 1939 – 61 min

KATRĪNA SAUŠKINA

KING KONG, 1933

Piektdiena 08.07.

15:00 GUMMO

Režisors: Harmony Korine
Lomās: Linda Manz, Max Perlich, Jacob Reynolds, Chloë Sevigny, Jacob Sewell, Nick Sutton
ASV – 1997 – 95 min

17:00 EN KÄRLEKSHISTORIA (A Swedish Love Story)

Režisors: Roy Andersson
Lomās: Ann-Sofie Kylin, Rolf Sohlman
Zviedrija – 1970 – 115 min

MAIJA RUDOVSKA

The two films: what Sontag called an aesthetic experience of the world – quite a self-constructed one, in these cases. ("Until the Light…" – look past the idiotic points of view). Helmut Berger is the greatest. One could talk straight away about losing, but maybe one shouldn't get carried away. One should only talk about it sometimes, and not very loudly. It is of course seductive, and his story is beautiful.Ultimately there is always an underlying sadness to all of these things.

Helmut Berger: "Est-ce que tu n'as pas payé trop cher pour tout ça?"
Helmut Berger: "Je ne veux pas répondre à cette question"

Auto-interview, 1988

Sestdiena 09.07.

12:00 LUDWIG

Režisors: Luchino Visconti
Lomās: Helmut Berger, Romy Schneider, Silvana Mangano, Gert Fröbe, Helmut Griem u.c.
Francija, Itālija, Vācija – 1972 – 247 min

16:00 UNTIL THE LIGHT TAKES US

Režisori: Aaron Aites, Audrey Ewell
USA – 2008 – 93 min

EDGARS GLUHOVS

20. PROBABLY, INTENDING TO BE CAMPY IS ALWAYS HARMFUL. The perfection of "Trouble in Paradise" and "The Maltese Falcon", among the greatest Camp movies ever made, comes from the effortless smooth way in which tone is maintained. This is not so with such famous would-be Camp films of fifties as "All About Eve" and "Beat the Devil". These more recent movies have their fine moments, but the first is so slick and the second so hysterical; they want so badly to be campy that they're continually losing the beat… Perhaps, though, it is not so much a question of the unintended effect versus the conscious intention, as of the delicate relation between parody and self-parody in Camp. The films of Hitchcock are a showcase for this problem. …

Svētdiena 10.07.

14:00 TROUBLE IN PARADISE

Režisors: Ernst Lubitsch
Lomās: Miriam Hopkins, Kay Francis, Herbert Marshall, Charles Ruggles, Edward Everett Horton, C. Aubrey Smith, Robert Grieg
ASV – 1932 – 82 min

16:00 THE MALTESE FALCON

Režisors: John Huston
Lomās: Humphrey Bogart, Mary Astor, Gladys George, Peter Lorre, Sydney Greenstreet
ASV – 1941 – 101 min

– Trešā nedēļa (13.–17. jūlijs) –

Trešdiena 13.07.

17:00 DRÔLE DE DRAME

Režisors: Marcel Carné
Lomās: Françoise Rosay, Michel Simon, Louis Jouvet u.c.
France – 1937 – 105 min

… When self-parody lacks ebullience but instead reveals (even sporadically) a contempt for one's themes and one's materials – as in "To Catch a Thief", "Rear Window", "North by Northwest" – the results are forced and heavy-handed, rarely Camp. Successful Camp a movie like Carné's "Drôle de Drame"; the film performances of Mae West and Edward Everett Horton; portions of the Goon Show – even when it reveals self-parody, reeks of self-love.

Ceturtdiena 14.07.

15:00 THE FORBIDDEN QUEST

Režisors: Peter Delpeut
Lomās: Joseph O'Conor, Roy Ward
Nīderlande – 1993 – 75 min

17:00 ANIMALS WITH THE TOLLKEEPER

Režisors: Michael Di Jiacomo
Lomās: Tim Roth, Mili Avital, John Turturro, Mickey Rooney
ASV – 1998 – 103 min

ANDREJS GRANTS

Piektdiena 15.07.

15:00 Kinožurnāls JERALAŠ (ЕРАЛАШ), 25. izlaidums: SERJOGA, NĀC ĀRĀ! (СЕРЁГА, ВЫХОДИ!)

1981

17:00 THEY SHOOT HORSES, DON'T THEY

Režisors: Sydney Pollack
Lomās: Jane Fonda, Michael Sarrazin, Gig Young
ASV – 1969 – 120 min

THEY SHOOT HORSES, DON'T THEY, 1969

ALISE TĪFENTĀLE

Sestdiena 16.07.

13:00 LIFEBOAT

Režisors: Alfred Hitchcock
Lomās: Tallulah Bankhead, William Bendix, Walter Slezak, Mary Anderson, John Hodiak, Henry Hull, Heather Angel, Hume Cronyn, Canada Lee
ASV – 1944 – 96 min

15:00 ALL ABOUT EVE

Režisors: Joseph L. Mankiewicz
Lomās: Bette Davis, Anne Baxter, George Sanders, Celeste Holm, Thelma Ritter
ASV – 1950 – 138 min

21. SO AGAIN, CAMP RESTS ON INNOCENCE. That means Camp discloses innocence, but also, when it can, corrupts it. Objects, being objects, don't change when they are singled out by the Camp vision. Persons, however, respond to their audiences. Persons being "camping": Mae West, Bea Lillie, La Lupe, Tallulah Bankhead in "Lifeboat", Bette Davis in "All About Eve". (Persons can even be induced to camp without their knowing it. Consider the way Fellini got Anita Ekberg to parody herself in "La Dolce Vita".)

Svētdiena 17.07.

14:00 THE SADIST

Režisors: James Landis
Lomās: Arch Hall, Jr., Richard Alden, Marilyn Manning, Don Russell, Helen Hovey
ASV – 1963 – 95 min

16:00 LA BANDA DEL GOBBO

Režisors: Umberto Lenzi
Lomās: Tomas Milian, Luciano Catenacci, Salvatore Borghese, Isa Danieli
Itālija – 1977 – 98 min

"Sadists" ir viena no spilgtākajām, neaizmirstamākajām filmām, kas ir redzēta, un galvenokārt tas ir aktierspēles nopelns. Galvenās lomas, psihiski nelīdzsvarota slepkavnieka, atveidotājs Ārčs Hols juniors (Arch Hall, Jr.) 1960. gados piedalījās vien sešās filmās. Tās guva zināmu atzinību brīvdabas iebraucamo kinoteātru repertuāra ietvaros. Hola aktierspēle ir tikusi kritizēta, jāsaka – ne bez iemesla. "Sadists" noteikti ir pierādījums tam, ka filmā ne vienmēr ir jāpiedalās klasiskā izpratnē labam aktierim, lai radītu kaismīgu darbu. Aktiera izteiksmes pārspīlējums, kas ir vērojams šajā gadījumā, nevis vienkārši paspilgtina filmas naratīvu, kurš pats par sevi, lai arī šausminošs, būtu bijis garlaicīgs, bet ir tieši tas, kas veido "Sadistu" par ievērojamu darbu. Jau žests, ar kādu Čārlijs Tibzs dzer limonādi, kļūst par neizdzēšamu pieredzējumu. (Čārlija Tibza tēls bija pirmais sērijveida slepkavas Čārlza Starkvezera atveidojums kinematogrāfijā. Šis antivaronis kļuva par iedvesmas avotu arī tādām filmām kā "Badlands" un "Natural Born Killers".) Jāatzīmē, ka Ārčs Hols Tibza lomu ir nodēvējis par savu nopietnāko aktierdarbu.Hols, kas paralēli aktiera karjerai nodarbojās ar muzicēšanu, vēlāk kļuva par lidotāju, arī rakstnieku.

Kādu laiku atpakaļ bijām pievērsušies *industrial* mūzikai. Viens no Ģirta iecienītākajiem māksliniekiem bija izdevis audio kaseti ar nosaukumu "Criminalia", kas ietvēra dažādu *giallo* ([džallo], itāļu valodā - dzeltens) jeb itāļu *crime* stila filmu skaņu celiņu izvilkumus, kas bija ņemti no VHS kasetēm, sagabājot tiem piemītošo skaņas kvalitāti un estētiku. Vairāki citi *industrial* mūziķi izmantoja *giallo* filmu vizuālās estētikas elementus, veidojot ierakstu noformējumus un koncertu vizuālo materiālu. Pateicoties tam, radās interese par šī žanra kino.

"La Banda del Gobbo" ir lielisks *giallo* paraugs. Ar sajūsmu jāatzīme arī filmas galvenais aktieris un viens no filmas scenārija autoriem – Tomass Milians (Tomas Milian).

Pārspīlējums, neadekvāts situāciju atainojums, zināms kičs un fantastikas pieskaņa, viennozīmīgi – eksperimentāla pieeja, filmām piešķir formu, ko no vienas puses varētu attiecināt uz klasiskā izpratnē neizdevušos kino (it īpaši iedomājoties, ka tās tika veidotas "pa nopietno"), bet no otras – apliecina to fascinējošo raksturu, ko nevar tik vienkārši aizmirst. Abas filmas vai vismaz veids, kā uz tām var raudzīties, lieliski iederas izstādes *camp*-iskajā kontekstā.

ĢIRTS KORPS, KATRĪNA TEIVĀNE

– Ceturtā nedēļa (20.–24. jūlijs) –

Mike Kelley: Actually, I think my dirtiest memory is more like a guilt projection. I always used to imagine God as a film editor. He was up in heaven at a console, from which he was projecting all of your sins for a big audience of saints, and all your dead relatives were there weeping. All the good parts of your life were edited out and only the nasty dirty bits had been saved and cut together into one film that lasted forever and made all the dead people from all of time so sad that they spent the rest of eternity weeping. I really want to build that control room.
John Waters: Why don't you make the movie?
Mike Kelley: Yeah, maybe it would be better as a film.
John Waters: Well, I'll certainly be first in line to see it.
"The Dirty Boys" John Waters / Mike Kelley, Grand Street Magazine, February 21, 1996

KASPARS GROŠEVS

MIXTAPE, 2002

Trešdiena 20.07.

15:00 MIXTAPE

Oliver Payne & Nick Relph, 2002, 22 min

16:00 DAY IS DONE: EXTRACURRICULAR ACTIVITY PROJECTIVE RECONSTRUCTIONS #2 – #32

Mike Kelley, 2005/2006, 169 min

Ceturtdiena 21.07.

16:00 LA DOLCE VITA

Režisors: Federico Fellini
Lomās: Marcello Mastroianni, Anita Ekberg, Anouk Aimée, Yvonne Furneaux, Magalo Noëll, Alain Cuny, Walter Santesso, Lex Barker, Nadia Gray
Itālija, Francija – 1960 – 174 min

25. THE HALLMARK OF CAMP IS THE SPIRIT OF EXTRAVAGANCE. Camp is a woman walking around in a dress made of three million feathers. Camp is the paintings of Carlo Crivelli, with their real jewels and trompe-l'oeil insects and cracs in the mansory. Camp is the outrageous aestheticism of Steinberg's six American movies with Dietrich, all six, but especially the last, "The Devil Is a Woman"… In Camp there is often something démésuré in the quality of the ambition, not only in the style of the work itself. Gaudi's lurid and beautiful buildings in Barcelona are Camp not only because of their style but because they reveal – most notably in the Cathedral of the Sagrada Familia – the ambition on the part of one man to do what it takes a generation, a whole culture to accomplish.

Piektdiena 22.07.

17:00 THE DEVIL IS A WOMAN

Režisors: Josef von Sternberg
Lomās: Marlene Dietrich, Lionel Atwill, Edwerd Everett Horton, Alison Skipworth, Cesar Romero, Don Alvarado, Tempe Pigott, Francisco Moreno
ASV – 1935 – 75 min

Sidnijs Lumets, manuprāt, ir viens no lieliskākajiem režisoriem. Pēdējo pāris gadu laikā esmu redzējusi virkni filmu, kas ir atstājušas paliekošu iespaidu ("The "Pawnbroker", "Equus", "The Verdict", "Dog Day Afternoon", "Long Day's Journey Into Night", "The Hill", "Serpico" u.c.), līdz vienā brīdī nāca atskārsme, ka tās taču ir viena režisora darbi!

Sidnija Lumeta filmās fascinējošas ir divas lietas: lieliski, lieliski aktieri un dramatisks, psiholoģisks sociālais reālisms, apliecinot ka ir iespējams radīt mākslas šedevrus arī tad, kad to tēma ir ikdienišķās dzīves prozaika un sižets nav nereālu pavērsienu sarežģīts.

Arī izvēlētā filma "Serpico" iekļaujas minētajos rāmjos un it kā nebūtu nekā īpaši izceļama, ja vien – līdz ar nosauktajām kvalitātēm šajā filmā tiek izspēlēta arī ētikas, taisnīguma un tiesībsargājošo iestāžu tēma.

Šie jautājumi bija aktuāli un tika daudz risināti 1970. gadu Amerikā, un amerikāņu kino un tāpat, manuprāt, varētu izrādīties ne mazāk saistoši mūsdienu Latvijā (vai Latvijas kinematogrāfijā?). No vienas puses filma aizrauj un iedvesmo, no otras puses, protams, nevajadzētu aizmirst par kino propagandas spēku; Velkot paralēles ar avangardiskajām aktivitātēm 1960. un 1970. gadu mākslā ASV, kinematogrāfā ne tikai avangardiskā, bet arī populārā versijā tiek preparēti attiecīgā laika konservatīvajās vērtībās balstīti aizspriedumi un konflikti (evolūcijas teorijas pasniegšana skolā, aizspriedumu laušana attiecībā uz rasi, seksualitāti, dzimumu, tiesībsargājošo iestāžu statuss marginālo grupu aizstāvībā utt.), tādējādi lielā mērā emancipējot un "ētiski audzinot" sabiedrību. Taču, atšķirībā no klaja propagandas kino vai dokumentālajiem materiāliem, šāda tipa mākslas filmās klātesošas ir arī citas kvalitātes, kas to padara par kaut ko vairāk.

Īsfilmas jeb avangardiskā kino vietā esmu izvēlējusies 1970. gadu ASV populārā pilnmetrāžas kino "ievadus" jeb atklāšanas titru daļu. Šahā ir atklātne. Mūzikā -prelūdija. Kino ir šī ievaddaļa, un 1970. gados virknē filmu ("Blue Collar", "The Hospital", "The Offence" u.c.) ir izdevies to izveidot tādu, kas ne tikai "uzdod toni" un īsumā uzrāda visa sekojošā priekšnosacījumus, bet pilnīgi var eksistēt kā atsevišķa vienība, attiecīgajam periodam un režisoram raksturīgajā estētikā, stilistikā, skaņas un grafiskajā noformējumā utt. Sidnija Lumeta "The Offence" ievads ir viens no šādiem piemēriem. Īpaši interesanti, ka filmai ir apļveida konstrukcija un noslēgums ir turpat, kur titru daļā redzamais ievads.

Sestdiena 23.07.

14:00 THE OFFENCE, INTRO

Režisors: Sidney Lumet
Lomās: Sean Connery, Trevor Howard, Vivien Merchant
ASV – 1972 – 112 min

15:00 SERPICO

Režisors: Sidney Lumet
Lomās: Al Pacino, John Randolph, Jack Kehoe
ASV – 1973 – 130 min

IDIOTS, 1998

ILIANA VEINBERGA

Hercoga filmā visi aktieri tēlo, esot hipnozē, ko nezinātājs uztver kā citu relitātes platformu, jo tas neizskatās pēc trika un lielāko filmas daļu nemaz nevar saprast, kas tieši šo cilvēku žestos un valodā ir atšķirīgs. Tomēr redzot, ka darbība notiek laikos, kas jau sen ir aizmirsti, sāk likties, ka tieši tā arī toreiz bija. Trīra "Idiotos" visu filmas laiku notiek šī pati fenomenoloģiskā balansēšana / manipulēšana, tomēr distances noteicējs ir nevis aizmirsti laiki, bet nošķīrums starp psihes normalitātēm / nenormalitātēm un to uztveres iespējām. Būtiskais abās filmās ir realitāšu artikulēšana apstākļos, kas ir daudz vardarbīgāki un spēcīgāki par ierastajām vardarbības konotācijām – tādas tradīciju (arī slimīgās) konsekvences / izpausmes kā mietpilsonība, automātiskā "domāšana", sociālās struktūras, kognitīvās kapacitātes priekšnoteikumi u.c.

Svētdiena 24.07.

14:00 HEART OF GLASS

Režisors: Werner Herzog
Lomās: Josef Bierbichler, Stefan Güttler, Clemens Scheitz, Sonja Skiba, Brunhilde Klöckner, Volker Prechtel
Vācija – 1976 – 97 min

16:00 IDIOTS

Režisors: Lars von Trier
Lomās: Bodil Jørgensen, Jens Albinus, Anne Louise Hassing, Troels Lyby, Nikolaj Lie Kaas, Knud Romer Jørgensen, Louise Mieritz, Trine Michelsen, Luis Mesonero, Anne-Grethe Bjarup Riis, Henrik Prip
Dānija – 1998 – 109 min

JĀNIS AVOTIŅŠ

Trešdiena 27.07.

15:00 MACISTE CONTRO IL VAMPIRO

Režisors: Richard Thrope
Lomās: Lana Turner, Edmund Purdom, Louis Calhern, Joseph Wiseman
Itālija – 1964 – 91 min

17:00 THE PRODIGAL

Režisors: Richard Thrope
Lomās: Lana Turner, Edmund Purdom, Louis Calhern, Joseph Wiseman
ASV – 1955 – 112 min

29. THE REASON A MOVIE LIKE "ON THE BEACH", BOOKS LIKE "WINESBURG", "Ohio" and "For Whom the Bell Tolls" are bad to the point of being laughable, but not bad to the point of being enjoyable, is that they are too dogged and pretentious. They lack fantasy. There is Camp in such bad movies as "The Prodigal" and "Samson and Delilah", the series of Italian color spectacles featuring the super-hero Maciste, numerous Japanese science fiction films ("Rodan", "The Mysterians", "The H-Man") because, in their relative unpretentiousness and vulgarity, they are more extreme and irresponsible in their fantasy – and therefore touching and quite enjoyable.

Ceturtdiena 28.07.

15:00 GODZILLA, KING OF THE MONSTERS

Režisors: Ishirô Honda
Lomās: Raymond Burr, Takashi Shimura, Akira Takarada, Momoko Kochi, Akihiro Hirata, Haruo Nakajima, Katsumi Tezuka
Japāna – 1956 – 80 min

17:00 THE MYSTERIANS

Režisors: Ishirô Honda
Lomās: Kanji Sahara, Yumi Shirakawa, Takashi Shimura
Japāna – 1959 – 88 min

THE MYSTERIANS, 1959

Piektdiena 29.07.

17:00 THE H-MAN

Režisors: Ishirô Honda
Lomās: Kanji Sahara, Yumi Shirakawa, Akihiko Hirta, Koreya Senda, Makoto Sato, Yoshifumi Tajima, Eitaro Ozawa, Yoshio Tsuchiya
Japāna – 1958 – 87 min

THE H-MAN, 1958

Sestdiena 30.07.

14:00 THE WORLD'S GREATEST SINNER

Režisors: Timothy Carey
Lomās: Timothy Carey, Gil Barreto, Betty Rowland u.c.
ASV – 1962 – 82 min

16:00 THE HAPPINESS OF THE KATAKURIS / KATAKURI-KE NO KŌFUKU

Režisors: Takashi Miike
Lomās: Kenji Sawada, Keiko Matsuzaka, Shinji Takeda u.c.
Japāna – 2001 – 116 min

JĀNIS PUTNIŅŠ

Svētdiena 31.07.

14:00 LA SOCIÉTÉ DU SPECTACLE

Režisors: Guy Debord
Francija – 1973 – 88 min

16:00 WOMEN ON THE VERGE OF A NERVOUS BREAKDOWN

Režisors: Pedro Almodóvar
Lomās: Carmen Maura, Antonio Banderas, Julieta Serrano, Rossy de Palma, Maria Barranco
Spānija – 1988 – 90 min

Izrādes sabiedrība funkcionē uz absurda robežas. Tādēļ, ja nepalīdz revolūcijas, tad vismaz gazpačo ar miegazālēm iedarbojas. Smieklīga nopietnība vai eksistenciāla jautrība? Vislabākais rezultāts ir spontānām darbībām. Improvizācija, pārsteidzošs elastīgums, lidojoši telefoni un citas labas zupas sastāvdaļas.
Beigu galā, kādā brīdī ir jāizkāpj no galvas, tas ir vislabākais no dérive paveidiem, līdzeklis neplānotu psihogjeogrāfisku ceļojumu veikšanai. Akcijas un reakcijas. Publiski un privāti terorakti. Sirds funkciju empīriska izpēte.
Ja negatīvas emocijas vienalga dominē, tad, dārgie skatītāji, jūsu dienas baltākas darīs jaunais veļas pulveris!

LAURA PRIKULE

GODZILLA, KING OF THE MONSTERS, 1956

– Sestā nedēļa (3.–7. augusts) –

"Neapzinātas seksuālas tieksmes ar visciešākajām saitēm ir saistītas ar baiļu stāvokli."
Zigmunds Freids, citēts no filmas "Zirneklis" ievadtitra.

KRUSTCELES, 1992

Trešdiena 03.08.

15:00 KRUSTCELES

Režisore: Una Celma
Lomās: Raimonda Vazdika, Jānis Paukštello, Mārtiņš Vilsons, Imants Vanzovičs, Ēriks Vilsons, Ingrīda Grass, Aivars Neibarts, Januss Johansons, Pēteris Liepiņš
PSRS/LPSR – 1990 – 54 min

17:00 ZIRNEKLIS

Režisors: Vasilijs Mass
Lomās: Aurēlija Anužīte, Ļubomiras Laucāvičus, Mirdza Martinsone, Merle Kappele, Romualds Ancāns, Sauļus Balandis, Aļģirs Paulāvičs u.c.
Latvija – 1992 – 97 min

ZANE BALČUS

32. CAMP IS THE GLORIFICATION OF "CHARACTER." The statement is of no importance – except, of course, to the person (Loie Fuller, Gaud, Cecil B. De Mille, Crivelli, de Gaulle, etc.) who makes it. What the Camp eye appreciates is the unity, the force of the person. In every move the aging Martha Graham makes she's being Martha Graham, etc., etc… This is clear in the case of the great serius idol of Camp taste, Greta Garbo. Garbo's incompetence (at the least, lack of depth) as an actress enhances beauty. She's always herself.

Ceturtdiena 04.08.

17:00 GRAND HOTEL

Režisors: Edmund Goulding
Lomās: Greta Garbo, John Barrymore, Joan Crawford, Wallace Beery, Lionel Barrymore, Lewis Stone, Jean Hersholt
ASV – 1932 – 112 min

In Oscar Wilds "A Woman of No Importance", Lord Illingworth remarks that "People today are so absolutely superficial that they don't understand the philosophy of the superficial."

AMERICAN GIGOLO, 1980

Piektdiena 05.08.

15:00 AMERICAN GIGOLO

Režisors: Paul Schrader
Lomās: Richard Gere, Lauren Hutton, Hector Elizondo, Nina Van Pallandt, Bill Duke
ASV – 1980 – 117 min

17:00 BORN IN FLAMES

Režisore: Lizzie Borden
Scenārijs: Ed Bowes
Operators: Ed Bowes, Al Santana
Lomās: Kathy Bigelow, Jeanne Satterfield, Honey, Adele Bertei u.c.
ASV – 1983 – 80 min

'(…) In any of your voyages au but de la nuit, did you ever run across the word "camp"?'
'I've heard people use it in bars. But I thought -'
'You thought it meant a swishy little boy with peroxided hair, dressed in a picture hat and a feather boa, pretending to be Marlene Dietrich? Yes, in queer circles, they call *that* camping. It's all very well in its place, but it's an utterly debased form –' (…)
'What *I* mean by camp is something much more fundamental. You can call the other Low Camp, if you like; then what I'm talking about is High Camp. High Camp is the whole emotional basis of Ballet, for example, and of course of Baroque art. You see, true High Camp always has an underlying seriousness. You can't camp about something you don't take seriously. You're not making fun of it; you're making fun out of it. You're expressing what's basically serious to you in terms of fun and artifice and elegance. Baroque art is largely camp about religion. The Ballet is camp about love. … Do you see at all what I'm getting at?'
'I'm not sure. Give me some instances. What about Mozart?'
'Mozart's definitely a camp. Beethoven, on the other hand, isn't.'
'Is Flaubert?'
'God, no!'
'And neither is Rembrandt?'
'No. Definitely not.'
'But El Greco is?'
'Certainly.'
'And so is Dostoevsky?'
'Of course he is! In fact, he's the founder of the whole school of modern Psycho-Camp which was later developed by Freud.' Charles had a sudden spasm of laughter. 'Splendid, Stephen! You've really gotten the idea.'
'I don't know if I have or not. It seems such an elastic expression.'
'Actually it isn't at all. But I admit it's terribly hard to define. You have to meditate on it and feel it intuitively, like Lao-tze's *Tao*. Once you've done that, you'll find yourself wanting to use the word whenever you discuss aesthetics or philosophy or almost anything. I never can understand how critics manage to do without it.'

Christopher Isherwood: "The World in the Evening", Great Britain: Methuen & Co Ltd, 1954, p. 125, 126

Sestdiena 06.08.

14:00 CONVERSATION PIECE

Režisors: Luchino Visconti
Lomās: Burt Lancaster, Helmut Berger, Silvana Mangano, Claudio Marsani, Stefano Patrizi, Elvira Cortese, Romolo Valli, Claudia Cardinale, Dominique Sanda
Itālija – 1974 – 121 min

16:00 FEMALE TROUBLE

Režisors: John Waters
Lomās: Divine, David Lochary, Mary Vivian Pearce, Mink Stole, Edith Massey, u.c.
ASV – 1974 – 98 min

BORN IN FLAMES, 1983

Svētdiena 07.08.

14:00 GREY GARDENS

Režisori: Albert Maysles, David Maysles
Operators: Albert Maysles, David Maysles
Lomās: Edith "Big Edie" Ewing Bouvier Beale, Edith "Little Edie" Bouvier Beale
ASV – 1976 – 100 min

16:00 PINK FLAMINGOS

Režisors: John Waters
Lomās: Divine, David Lochary, Mink Stole, Edith Massey, Danny Mills, Mary Vivian Pearce
ASV – 1972 – 108 min

PINK FLAMINGOS, 1972